

Petitia vera aneb pravota radost

ČERVEN 2021

Uvnitř naleznete:

- Bratrství
- Být bratrem
- Bezdomovci na pokračování
- Bratr Jožka zlámal
- Náš bratr Jožka
- Výstava u Panny Marie Sněžné

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Bratrství

Národní ministr Luboš Kolafa vyslovil přání, aby se červnové vydání Zpravodaje soustředilo na bratrství v životě našich společenství. Bratrství je věnována závěrečná a nejobsáhlejší část jeho dopisu, jímž nás oslovil v čase příprav na zářijovou volební kapitolu na Sv. Hostýně. Právě vyšla už i v českém překladu encyklika papeže Františka „Fratelli tutti“ o všelidském bratrství. Je však zřejmé, že nejde jen o popud shůry, odezvu na papežský dokument. Bratrství je životodárným principem rodiny sv. Františka, k němuž se vždy utíkáme, když máme pocit, že nám něco schází. Pán dal Františkovi bratry a po tisíciletí bylo zase možno říci totéž co o prvotních křesťanech: Pohleďte, jak se milují. **Být bratrem, být sestrou, je dar a závazek.** Je zamyšlením nad našimi vzájemnými vztahy. Bratrství je lakmusovým papírkem naší věrnosti řeholi a evangeliu, jde o teploměr horoucnosti naší víry. Ta teprve zevnitř našich společenství může vyzařovat do našeho sociálního okolí i k tak velice „odloučeným bratřím“, o nich píše Věra Eliášková ve fejetonu **Bezdomovci na pokračování**. Malý medailonek **Bratr Jožka Zlámal** s dodatkem vzpomínky **Náš bratr Jožka Zlámal** už tím dvojnásobným bratrem naznačuje, že šlo o františkána ryziho bratrství. Zuzanka Holasová vyjadřuje svůj pocit, že Jožkovi Zlámalovi i po půl století života v Praze scházelo v životě našeho spořilovského společenství hlubší prožívání bratrství. Jožka býval střídavě i členem společenství v Kroměříži, pár kilometrů od svého rodiště. Bylo by zajímavé vědět, zda tam mohl Jožka prožívat františkánské bratrství vroucněji, a v čem je rozdíl mezi „pražským“ a „moravským“ františkánstvím. Hanák terciář Jožka 40 let u sv. Anežky prožíval bratrství a spolupráci s knězem františkánem z Moravského Slovácka. Otec Řehoř Mareček se v Praze pokoušel – a to úspěšně – o inkulturaci víry a františkánství prostřednictvím poezie, krásné literatury, hudby, umění v širokém smyslu. **Výstava u P. M. Sněžné** ukazuje, že i dnešním františkánům je blízké výtvarné umění, což v té o generaci či dvě starší rodince sv. Františka tak krásně uváděli do života otcové Michal Pometlo a Benedikt Holota. Věra Eliášková se zájemem divadelní dramaturgie umí vtipně psát i postřehy ze „scénografie“ soudobého malířství. Uměním k bratrství? Východní křesťané věří, že to bude krása, co nás zachrání. Umění oslovuje víc srdce než rozum, a „Bůh je nejprve Lásky – teprve pak Rozum“ (Jan Ev. Urban). Věda na fenoménu bratrství selhává. Držme se radostné zvěsti Evangelia v podání bratří, které Františkovi dal sám Pán.

Bratr Irenej

Být bratrem, být sestrou, je dar a závazek

Bratra či sestru v řádu přirozeném si nevolíme – dostáváme je darem – a jedináčci nejvíc ocení, jak velký dar to je. V řádu nadpřirozeném se stáváme bratry a sestrami, a je to opět dar. Svatý František říká – Pán mi dal bratry. A dal mu i sestry – Kláru, její rodnou sestru Anežku i jejich matku. Jsme povoláni, rozhodujeme se o přijetí daru duchovního bratrství či sesterství, ale povolání není z nás a na nás. Naše přijetí či odmítnutí duchovního daru je vždy osobní, ale je ovlivněno – jsme disponováni – setkáním s již žitým bratrstvím či sesterstvím těch před námi. V tomto smyslu se dá mluvit o duchovním otcovství: setkali jsme se s živoucím obrazem otce Františka, a jmenovali se třeba Alois, Inocenc, Česlav, Tonička či Marta. Stačilo třeba i jediné setkání k tomu, abychom přijali pozvání jít za Ježíšem stopami svatého Františka. Osm století již běží toto předávání kolíku duchovní štafety odstartované bratrem Františkem kdysi dávno v Assisi. František si přál, abychom byli menšími bratry a sestrami: nepatrnými před Bohem Otcem, a pokornými před jeho Synem, který nás tak miloval, že za nás dal svůj život. Být malý před všemocným Bohem Stvořitelem, a pokorný před jeho jednorozeným Synem Vykupitelem je jakoby snazší – i když i v těchto vztazích jsme pokoušeni bohorovností našeho já. Těžší je duchovní postoj, považovat toho druhého za lepšího, než jsem já! Snažit se druhé chápat, ano, omlouvat před Bohem, hledat to dobré v nich, a polehčující okolnosti, když snad šlápli vedle – a to víc, než usilovat o pochopení pro sebe a o prosazení svého názoru u druhých. Otec František nám radí, nás napomíná a vybízí, abychom kdykoli jdeme světem, se nehádali a nepřeli, ani jiné neposuzovali, nýbrž abychom byli „tiší, mírumilovní, skromní, vlídní a pokorní“ a uctivě mluvili s každým „jak se sluší“ (potvrzená řehole, 3).

To vše je náročným úkolem, i ve vztazích k našim nejbližším, v řádu přirozeném – v rodině – i v řádu nadpřirozeném, ve společenství, v rodině sv. Františka. Sami na to nemáme – jen s milostí našeho Pána můžeme dělat malé krůčky tím vznešeným směrem – být podobni našemu Pánu. Milovat bližního: bratra, sestru – jako sebe sama – neznamená dělit se o sebelásku. Milovat sám sebe znamená slitovat se nad sebou samým, být upřímný k sobě samému, otevřený a připravený vyznat s odvahou své nedostatky a selhání. Ježíš miloval a miluje hříšníka, ale podléhá spravedlivému hněvu vůči pokrytectví, farizejství – a to má v naší narušené přirozenosti vždy škvíru k proniknutí do našeho smýšlení a konání. Poruchy v paměti při zpytování vlastního svědomí nejsou ani tak povahy neurologické, jako sváru paměti s naší sebeláskou a pýchou... „Život v pokání je odvrát člověka nejen od zla, ale i od sebe samého, od vší starosti o sebe – a to proto, aby jen Pán mohl v nás působit“ (P. Alois Moc v exegetických poznámkách k řeholi SFŘ). Svatý František byl tak přesvědčivý pro druhé právě svou až na dřevě jdoucí upřímností k sobě samému: hořel a zapaloval láskou k „miláčku svého srdce Ježíši“ (P. Alois Moc). Bratry (a sestry) mu Pán dával a dává díky hloubce poznání a přijetí sebe samého, a díky horoucnosti jeho touhy osvobozené od sebe samého k poznání lásky i utrpení našeho Pána – nakolik je to člověku vůbec možné. Nakolik je to možné mně, možné tobě, nám všem. Bratrství a sesterství odkázané nám svatým Františkem je hluboké

právě svou lidskostí, ale lidskostí pročištěnou láskou k samému Pánu, díky jeho milosti.

Lidství nepročištěné vírou a milostí shůry nás pokouší „k mytí hlavy“ bratru, sestře, k vyjímání „třísky z jeho oka“. Následování Pána ve stopách Františkových znamená připravenost a ochotu k „mytí nohou“ bratrům a sestrám, i těm, které nám Pán pošle do cesty. Služba vyhrzovaná otrokům je jako příklad oslovující hloubkou pokory Pána samého; služby bratrům, sestrám, společenství a bližním obecně jsou rozmanité, ale Duch je jen jeden. Rozmanitost služeb je podložena i rozmanitostí charizmat, každému z nás osobně svěřených – za něž máme odpovědnost. Už mezi prvními bratry, které Pán Františkovi dal, tomu tak bylo; ostatně již učedníci – apoštolové Pánem vyvolení – měli své osobité vlastnosti a hřivny, a v ekonomii spásy hráli proto z Pánova rozhodnutí každý svou vlastní roli. A můžeme jen žasnout, jak ta Ježíšova pedagogika byla moudrá, jak byli učedníci vedeni – aby i po staletích byli co nejprospěšnější Církvi – Tělu Kristovu: i svou pochybovačností, nevírou, dokonce selháním a zapřením Pána. Proč finančník Matouš nespravoval „kasu“ Ježíšovy družiny? Proč se muselo na Jidášovi ukázat, co láska k penězům dokáže s člověkem udělat... Otec František se nechal rád doprovázet bratrem Lvem, diktoval své listy a napomenutí, bratru Antonínu – prvnímu teologovi a „biskupovi“ řádu, i paní Jakubě před svou smrtí. Pán dával Františkovi bratry a sestry z rodin chudáků i z rodů šlechtických, lidi prosté jako děti, i nadané učence; ty však s varováním, aby pro svou učenost nepřišli o ducha modlitby.

Duch bratrství je darem, za který je třeba děkovat, a o který je třeba pečovat. Tím, že začnu u sebe. Ochota začít u sebe je nakažlivá, proměňuje společenství. Duch bratrství vyzařující do společenského okolí může – podpořen Pánem – proměnit i širší komunitu, národ: jak to ukázala svého času modlitební iniciativa františkána s kapucí Petra Pavlíčka v Rakousku. Podmínkou „sine qua non“ je duch opravdové kajícínosti. Bratrství jako jen filosofický pojem a „politikum“ v historii mnohokrát selhalo; „bratři“ končili na gilotině či šibenici, v lepším případě ve vězeních. Bratrství podložené duchovním charismatem je pro politiku obecně, a pro světovou politiku pak zvláště, náročnou výzvou. Takovou náročnou výzvou je encyklika papeže Františka „Fratelli Tutti“ – „Všichni jsme bratři“. Bratr Jiří Šenkýř, se svou zkušeností z politiky, obdivuje právě pasáže encykliky obracející se k politikům. „Pan papež“ jak náš otec František tituloval viditelnou hlavu církve své doby, nuže pan papež František je mnohými považován za snílka; a on se ke svému snílkovství sám otevřeně hlásí: jako například v exhortaci „Milovaná Amazonie“. Není ale prvním papežem – snílkem – k „civilizaci lásky“, která se bez bratrství neobejde – se hlásilo už několik jeho předchůdců v roli kormidelníka lodičky Kristovy. Z toho, jak za ta léta našeho pana papeže známe, máme jistotu, že jméno Františkovo, které si jako papež zvolil, nese, jak se sluší. Jeho bratrství je ryzí, nepředstírané. Na nic si nehraje. Díky Bohu za jeho lekci bratrství. Lekci nejen diktovanou z výšin Stolce Petrova, ale žitou vlastním životem.

Bratr Irenej

Bezdomovci na pokračování

Myslím, že bych měla poreferovat o druhém dějství našeho dramatu u sv. Antonína – a sice soužití farníků s místními bezdomovci.

Když napíšu, že to nebylo, není a nebude jednoduché, mnozí si jistě povzdychnou: „Proč se mě nezeptala? Já bych jí to vysvětlil/a!“ Některé věci na světě jsou tak jasné! Hlavně ty, které nemají řešení.

Bezdomovce Jiřího jsem dotáhla ke zpovědi a párkrát ke sv. přijímání. Myslela jsem, že to bude taková první vlašťovka a že někteří se třeba ze zvědavosti přidají. Nuže: Od té doby pan Jiří už neříká, že si mě chce vzít, a naopak se zdá, že mu začaly potíže. Přišel o své vystáté místo, protože jeden mladší kolega ho pěstmi vystrnadil. Po desáté v neděli, což je nejlukrativnější doba, už na svém místě nestojí, prý radši chodí k metru. Jak se zdá, s Pánem Bohem není žádná legrace a se svíčkovou bábou tuplem. Ale abychom povinné zrnko optimismu v celé záležitosti vyhledali: pan Jiří teď pomáhá jedné bezdomovkyni, která ovdověla a dostala menší byt, se zařizováním. Dělá prý jí nový rozvod elektřiny. Vzpomněla jsem si na O. Benedikta, který nám svého času na exerciciích vtloukal do hlavy: „Nejdřív musíte být dobří lidé, pak teprve můžete být dobří křesťané. Nejdříve musíte být dobří křesťané a pak teprve můžete být dobří terciáři.“

Teď je v módě říkat, že ďábel je ukryt v detailu. Nevím, řekla bych, že Bůh je všude, a tudíž je i v detailu. A jeden takový, směrem k lepšímu, jsem zaznamenala: Všichni naši bezdomovci (tedy skoro všichni) se začali holit a mýt. Začali chodit na Charitu pro šatstvo, a tak mají nové džíny, semišové bundičky a čisté košile. Když jsem se zeptala, co že se to stalo, krčí rameny a usmívají se bezzubými ústy. A tak si nenechám vzít svou jiskřičku naděje, že i beznadějné věci se dají aspoň trochu posunout k lepšímu. Snadné věci umí řešit každý, ale beznadějné? No, je to na nás. A tak neříkejme spolu se světem: „Ochmelkové, jsou mladý, ať jdou makat!“ Nemluvím o několika organizacích, které se o bezdomovce starají profesionálně. Ty jsou, samozřejmě, nezbytné a jen díky nim tyto lidé neumírají na ulicích. Mně jde o ten první stupeň, kdy je konkrétní lidé, třeba ti z kostela, berou jako lidi, a ne jako odpad.

Tuhle někdo jen tak mimochodem prohodil, že Pán Ježíš nás přece nenabádá, abychom bezdomovcům dávali. A tak jsem si dala práci a vypsala ze Starého i Nového zákona různé citáty, které se týkají chudých. Vytáhnu jen ty nejtřaskavější.

Jestliže jsem odmítl nuzákovu přání,
ať mi odpadne lopatka od ramene
a paže se mi vylomí z kloubu. / Job 31,16-22/

a ještě jeden:

Předtím vás však přijdu soudit:
rychle usvědčím cizoložníky a čaroděje,
křivopřísežníky, utiskovatele námezdníků,

vdov a sirotků,
ty, kdo odpírají právo bezdomovci
a mě se nebojí, praví Hospodin zástupů. / Malachijáš 3/

a Nový zákon:

„Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi“, říká sv. Pavel. / Ř 12,13, 15, 26/

Tradovalo se, že almužna, to jsou naše odpustky, kterými si vykupujeme své hříchy. Ale komu dneska budeme vyprávět o odpustcích! Ve škole jsme se dobře učili o svatokupectví. Možná, že naši předci, když v kostele i ve škole slýchali různé výše zmíněné mravokárné citáty, neřešili, proč se onen chudák, co se šourá vesnicí, stal žebrákem – a prostě mu dali almužnu. Na rozdíl od nás, kteří jsme od kolébky slýchali: “Bez práce nejsou koláče!” Anebo: „Arbeit macht frei.“

Lež má krátké nohy – ale velmi dlouhé kořeny. Pro spravedlnost se sluší podotknout, že i naši chudí jsou pokažení různými ideologiemi 20. století stejně jako my. Myslí si třeba, že mají svá práva a že je povinností státu, církve, Charity a bůhví koho jiného, se o ně postarat.

Zdá se, že tohle drama bude mít více dějství. Budu referovat.

Věra Eliášková

Bratr Jožka Zlámal

Rok sv. Josefa, vyhlášený papežem Františkem, mi připomenul dluh vůči našemu bratru ze společenství u sv. Anežky na Spořilově. Od smrti Jožky už běží sedmý rok, a medailonek si zasloužil už dávno. Sestra Zuzanka přispěla vzpomínkou na Jožku před časem. Helence, vdově po Jožkovi, jsem dlouho ani nezavolal. Svědomí se ozvalo, mobil na Helu, jak jí rodina v Brně říká, byl němý. Při kontrole na očním v Praze jsem se na adresu do Choceradské rozjel „na slepo“ – řečeno jen obrazně, tak zlé to se mnou nebylo. Dozvonil jsem se na bratra Hely; pan Mojžíš se k ní přistěhoval po smrti Jožky, když trpěla samotou. Děti Jožkovi a Hele Bůh nedopřál. Hela je už v Brně, po prodělaném Covidu, pádu a zlomeném krčku, otřesená i duševně, závislá na cizí pomoci. Brněnská rodina ji tam má blíž... “Kroniku“, kterou Jožka vedl po léta, a do které mi dal jednou nahlédnout při mé návštěvě, se nám dvěma nepodařilo najít. Ale je na světě – pan Mojžíš hledal, až našel. Na její prostudování se těším. Bude příležitostí se k dluhu vůči Jožkovi vrátit ještě jednou, další „splátkou“.

Josef Zlámal se narodil v Bařicích u Kroměříže 5. dubna 1934, do selské rodiny s pěti kluky. Maminka to se samými mužskými neměla lehké, ale byla to silná osobnost. Katolická výchova byla v malé hanácké vesničce té doby ještě samozřejmostí. Starší Aleš se vydal cestou duchovního povolání, stal se františkánem; jako osobnost 1. řádu je známý, nejen vězněním, tím, že byl i provinciálem v nelehkých časech, ale hlavně svými misemi v Kazachstánu po pádu komunismu v SSSR. To ale předbíháme; Jožka se vydal cestou staršího bratra, a jejímu dovršení k věčným slibům a ke kněžství zabránil právě příchod komunismu k nám. Jako

novic v klášteře v Hájku zažil osudnou noc z 13. na 14. dubna 1950, kdy „spadla klec“, pro své kněžství. O dva měsíce později (25. června 1950) Jožka, za mimořádných okolností, skládá profesní sliby v 3. řádu sv. Františka. Jako mladík je vězněn jen krátce, čeká ho vojna v PTP, a civilní zaměstnání. Kluk z venkova navyklý manuální práci nemá problém se uživit – jako zedník. Mistr záhy rozpozná, že ten mladý zedník má pozoruhodné znalosti u zedníka sotva vídané: vždyť Jožka měl za sebou sice nedokončené, ale klasické vzdělání. Vybavuji si, jak mi vyprávěl, že na vojně, kdy ještě neztrácel naději na zvolenou dráhu, se během dlouhých hodin „na stráži“ nejen modlil, ale opakoval si i slovíčka z klasické řečtiny; jeho profesor byl názoru, že řečtinu není možno znát jen tak trochu: buď dobře nebo vůbec. Po 60 letech mi přednesl modlitbu Otčenáše v řečtině. Zkrátka zednický mistr byl muž moudrý a přejícný, a tak Jožku nasměroval na studium „vyšší zedničiny“: vystudoval stavební průmyslovku, a díky maturitě pak celý život pracoval jako uznávaný stavební technik.

V Hájku se Jožka krátce setkal s otcem Urbanem, který po letech věznění učil růstu ve víře cestou „svatosti všedního dne“, přijímáním toho, co den přinesl, v síle evangelia. Touto cestou šel Jožka intuitivně: V systému, který náboženství vnímal jako nepřátelskou ideologii, pracoval dobře, jak uměl, usiloval o svatost dnů, roků, desetiletí naplněných službou bližním. Víru nevystavoval na odiv, také ji ale netajil, a hlavně, podle ní žil. Žil na Spořilově, a tam mu už koncem 60. let Pán dopřál, že se jeho životní cesta protнула s jiným františkánem z Hájku: Řehoř Vojtěch Mareček se po studiích v Belgii vrátil domů, už jako vysvěcený kněz, ač věděl dobře, že se vrací do prostředí, kde to kněz nebude mít lehké. Po letech věznění a civilní profese dostal v čase uvolnění souhlas s výkonem kněžské služby, a u sv. Anežky potom požehnaně působil přes 40 let, až do své smrti. Kněz a terciář, stará známost ještě z Hájku, spolupracovali ve farnosti, každý svou hřívnou. Během rekonstrukce kostela hájil kněz duchovní potřeby společenství, a zemitý terciář argumentoval tím, že i ovečka Boží má své tělesné potřeby, že bratr osel, tělo, chce své. Tak se podařilo, že kostel získal nejen interiér odpovídající liturgické reformě po II. vatikánském koncilu, ale i společenskou místnost k setkávání s moderním hygienickým zázemím. Bylo mi dopřáno poslouchat ty dva pamětníky při jedné pouti seniorů do Hájku, kdy v refektáři po mši svaté „bratr osel“ dostával, co mu náleželo, ba i víc: poutní guláš přivezený spolu s oběma pamětníky nezapomenutelným ministrem – služebníkem Frantou Reichelem.

Otec Řehoř byl v závěru života i naším duchovním asistentem. Jožka na setkáních býval i nebýval: jeho život penzisty měl víc než předtím dva domovy: ten pražský, a ten v rodné vsi. Nebyl-li na setkání u sv. Anežky, byl na něm v Kroměříži. A když se zase vrátil, mluvil svou hanáčtinou i po 60 letech, jako by byl v Praze poprvé: přitom tu prožil většinu života. Promlouval úsporně, ale vždy vzrušeně, zvláště když došlo na další a další překážky pro obnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. On vyrostlý v krajině stále ještě barokní svými památkami, nebyl s to pochopit, jak ke svržení sloupu mohlo vůbec dojít. A jak může ještě někdo bránit nápravě takové křivdy způsobené Matce Boží! Navenek rozvážný naturel Hanáka skrýval citlivé srdce, a to trpělo. Poruchami rytmu, slabostí v závěru života. Jožkovi bylo stále zima, krevní oběh slábl. Poslední rok potřeboval už kyslíkový přístroj, dávno před Covidem.

Hela, jeho milá žena, si jako bývalá zdravotní sestra Jožku vyreklamovala z Thomayerovy nemocnice domů. V nemocničním prostředí by byl Jožka rychle uschnul, to bylo přímo vidět. Doma pookřál, jeho žena by byla za něho dýchala, kdyby to šlo. Když si ho Pán před Vánoce, které by byly bývaly už jeho 81., povolal, rozloučení s ním se konalo v kostele sv. Petra a Pavla v Těšnovicích, nejbližším chrámu rodných

Bařic; malá vesnice má jen kapličku – ale svůj hřbitůvek. Tam, v rodné zemi, očekává Jožka vzkříšení z mrtvých. Když jsme poté na setkání u sv. Anežky na Jožku vzpomínali, padlo několik myšlenek stojících za zaznamenání. Jedna se týkala Jožkovy touhy po obnovení Mariánského sloupu, v něž věřil, a jehož se nedočkal. V samostatné vzpomínce sestry Zuzanky Holasové je zdůrazněn zejména tento příklad silné víry. Náš vůbec věkem nejstarší bratr Václav Roubal (95 let) je v SFŘ pozdním povoláním, ale jako farník znal Jožku od počátku jeho příchodu ke sv. Anežce. Jožku hodnotí jako „pravého františkána“, a tu pravost vidí právě v pokorném přijímání Boží vůle ve vedení jeho životní cesty, často nesnadné, plné překážek, a odchylojící se od jeho vlastních plánů. Mně přišlo líto, že jsem Jožku v tom posledním období jeho života nenavštívil víckrát; беседа s ním byla potěšením, k němuž patřila i lahvinka dobrého moravského, při níž se i mně vracel dialekt dětských let s lehkostí a mírnou nostalgií. Teď už mi nezbyvá, než se těšit na беседа s Jožkou jednou na věčnosti; a zatím – na jeho znovunalezenou „kroniku“.

Lubomír Mlčoch

Náš bratr Jožka Zlámal

Když mě Luboš Mlčoch požádal, abych napsala pár vět o našem bratru Jožkovi Zlámalovi, pocítila jsem rozpaky. Neznala jsem totiž Jožku tak, jak bych měla. Potkávala jsem ho mnoho let v kostele Anežky České na Spořilově a vážila jsem si ho, protože to byl on, kdo kdysi dávno šířil na Spořilově petici Augustina Navrátila o náboženské svobodě a o něco později sbíral podpisy pod petici Několik vět. Jenže jsem byla o víc než generaci mladší a neměla jsem trpělivost s jeho silným, znělým hlasem, jímž vyprávěl dlouhé příběhy, které jen obtížně klopýtaly k pointě. Nemohla jsem si ale nevšimnout, že tyhle příběhy nebyly o něm, on sám v nich hrál jen epizodní roli. Bývaly o lidech zvučných jmen a vždycky o jejich statečnosti nebo smyslu pro humor nebo velkorysosti. Až mnohem později jsem si uvědomila, že je Jožka vyprávěl hlavně proto, že on sám měl ze statečnosti, smyslu pro humor a velkorysosti lidí zvučných jmen radost a chtěl se o ni podělit s ostatními.

O něco lépe jsem ho poznala po roce 2000 na našich setkáních spořilovského společenství SFŘ. Tehdy často mluvil o Panně Marii a v mém okolí byl před oněmi dvaceti lety jediný, kdo věřil, že se jednou na Staroměstské náměstí vrátí mariánský sloup. Tehdy jsem také zahlédla jeho osamělost a touhu po hlubším společenství bratří a sester. Nevím, jestli jsme ji na Spořilově aspoň trochu naplnili, já určitě ne. Říkala jsem si, že mu na chatě v lesích, kam tak rád jezdil, dělá milou společnost bratr Slunce a sestra Luna, jenže ani bratr Slunce, ani sestra Luna si nedokážou připít kalíškem slivovice z placatice, kterou Jožka nosil v náprsní kapse saka, ani neumějí zpívat mariánské písně.

Na konci života Jožku sužovala těžká nemoc, ale Bůh mu dal laskavého anděla, jeho ženu, která ho doprovodila až k hranici smrti. A tam si ho jistě převzala ta, kterou tak ctil a miloval, ta, která do svých dlaní zachytává naše naděje, smutky a touhy, ač se tak často zdá, že padají do prázdna, a zná dopodrobna všechny lidské příběhy i pointu příběhu neokázalého služebníka Církve, Jožky Zlámala.

Jožko, ten sloup na Staromáku už stojí, ale to ty určitě dobře víš.

Zuzana Holasová

Výstava u Panny Marie Sněžné

U Panny Marie Sněžné v Praze proběhla pozoruhodná výstava. Autorem obrazů je br. Cyril Jan Tóth, který se narodil v Praze na Žižkově v roce 1970. Studuje čtvrtým rokem Katolickou teologickou fakultu a žije v klášteře u Panny Marie Sněžné. Malovat začal v březnu loňského roku a jak sám říká, nikdy by to do sebe neřekl. Všecko zlé pro něco dobré, koronavirus s jeho lockdowny plodí podobná překvapení. Bratr maluje syntetickými barvami a plátna kupuje už napnutá a našepsovaná. Ostatní rady a pokyny čerpá z internetu.

V ambitech vystavil 44 pláten, výstava je pojednaná jako charitativní a obrazů už se prodalo 27! Zdá se, že Duch svatý vane tímto směrem, protože i naše terciářka Kateřina Bubeníčková začala malovat – a sice ikony. To je poněkud vázanější tvorba, protože ikony a jejich náměty jsou

předem dané, ale i ona čerpala vědomosti z internetu a na rozdíl od bratra musela věnovat čas složité přípravě podkladu, jehož základem je dřevo a na něm několik vrstev včetně zlata. Br. Cyril neopouští dlouholeté směřování současného malířství, abstraktní tvorbu, ale i přes její poněkud matematickou a chladnou půdu, daří se mu zachytit emoci současného člověka, který je ztracený ve zmatku světa. Některé vitráže, které zachycuje autor na obraze jako návrh, by skutečně mohly být realizovány v některém novém kostele nebo tam, kde ještě vitráže nemají. Koronavirus zdánlivě zakřikl a do země zadupal téměř všechny druhy umění, ale umění se nedá. Tvorba je součástí člověka stejně jako jeho duchovní oblast, která možná u mnoha současníků spí anebo je pohřbena skrze různé jiné viry, ale nikdy se ji nepodaří nadobro zničit. Díky, bratře, za povzbuzení, nejste první malující bratr, takový Fra Angelico byl koneckonců taky – frater.

Věra Eliášková